

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

terialet, må det søges fremskaffet. Den daværende justitsminister henviste kun til den undersøgelse, der foregik i det ærede medlem hr. Frode Jakobsens ministerium, og som blev foretaget i samarbejde med modstandsbevægelsens instanser, hvad den selvfølgelig måtte, med det formål at fastslå, hvilke drabshandlinger modstandsbevægelsen påtog sig ansvar for.

Angående det § 45-udvalg, hvor alle rigsdagens partier er repræsenteret, og som blev nedsat efter forhandlingerne i landstinget for at beskæftige sig med sager, hvor pårørende til likviderede har rejst klager over likvideringen, oplyste den tidligere justitsminister, at dette udvalg kun har kompetence til at kræve sager og oplysninger forelagt, men ikke noget ansvar for afgørelserne. Afgørelserne er udelukkende ministerens ansvar, men han oplyste, at der iøvrigt ikke havde været uoverensstemmelser mellem udvalget og ministeriet. Ministeren besvarede ikke mit spørgsmål om, hvilke medlemmer udvalget består af. Hvorfor så hemmelighedsfuld? Jeg nærer megen tvivl om, at dette udvalg har opfyldt de forventninger, man stillede til det, nemlig at sikre, at de svar, som blev givet pårørende til likviderede, skulle hvile på så fyldestgørende undersøgelser, som man var i stand til at fremskaffe, og være helt objektive. Udvalget har efter det oplyste desuden kun haft forelagt et fåtal af de henvendelser, der er sket, nogle og tredive af 125 henvendelser. Den nuværende justitsminister, som i begyndelsen var medlem af udvalget, vil herfra sikkert have en opfattelse af, hvorvidt han finder min tvivl berettiget.

Når jeg har mine tvivl, støtter det sig også på en konkret sag, som jeg har haft lejlighed til at sætte mig ind i. En enke, der forøvrigt selv er straffet i henhold til straffelovstillægget, anmoder om at få sin likviderede mand rensat for beskyldningen for at være stikker. Til hende skriver justitsministeriet den 17. december 1949, at det er oplyst, at hendes mand er dræbt af medlemmer af modstandsbevægelsen efter ordre, mistænkt af modstandsbevægelsen for angiveri og anden forbindelse med de tyske myndigheder. Endvidere skriver ministeriet, at det ved en mod en anden person rettet undersøgelse er oplyst, at den dræbte kort efter aktionen imod det danske politi har anmeldt til de tyske myndigheder, at en politifuldmægtig og en overbetjent gav sig af med illegalt arbejde, og man konkluderer derefter uden videre i, at drabet henhører til besættelsestidens krigshandlinger, og der vil

ikke fra justitsministeriets side kunne foretages videre i sagen. Læg mærke til, at man skriver „oplyst“, ikke „bevist“ eller „godtgjort“, men at den almindelige mand, der læser skrivelsen, må få den opfattelse, at det er godtgjort, og at man ikke skriver i svaret, at det ikke har kunnet oplyses, at han har gjort sig skyldig i stikkeri, sådan som den tidligere justitsminister, det ærede medlem hr. Busch-Jensen, den 9. november 1949 her i tinget sagde at man gjorde, hvor man ikke kunne føre noget egentligt bevis for stikkeri.

Hvilke undersøgelser er der da foretaget i denne sag som grundlag for det nævnte svar? Først er der udtalelsen om, at likvideringen er sket efter ordre. Der foreligger for mig en erklæring af 1. februar 1950 fra en person, som man må have tillid til, om, at ordre ifølge frihedsbevægelsens lokale ledelse ikke er givet af frihedsbevægelsens organer, og dette stemmer med, hvad der fremgår af akterne i justitsministeriets sag. Det var meget ønskeligt at få at vide, hvad der da forstås ved den kliché „efter ordre“, som åbenbart anvendes i disse justitsministerielle skrivelser.

Ifølge akterne fra ministeriet skal drabet være foretaget af en selvstændigt arbejdende modstandsgruppe. Denne gruppes leder skal dog overfor modstandsbevægelsens lokale ledelse have oplyst, at han kun har givet ordre til at udspionere den likviderede, men ikke til drabet, medens han, der udførte likvidationen, og dennes broder under afhøring i Sverige hævdede, at han har fået besked på at likvidere den pågældende og havde fået udleveret en revolver. Til trods for disse oplysninger, der findes i sagen, har man ikke her i landet søgt at komme til bunds i dette forhold. Man har ikke afhørt ledelsen af den selvstændigt arbejdende modstandsgruppe, ikke modstandsbevægelsens almindelige organer, ikke de unge mennesker, men har alene på en erklæring fra ministeriet for særlige anliggender af 4. oktober 1946, hvori der står, at det pågældende drab er opført på en fortegnelse over besættelsestidens krigshandlinger, skrevet „efter ordre“. Det synes, som om outsiders dækker sig i ly af modstandsbevægelsen, og at såvel modstandsbevægelsen som ministeriet uden videre godkender noget sådant. Man kan let forestille sig, hvorledes en sådan vending må virke på den pårørende, som er vidende om, at der ikke af modstandsbevægelsens organer er givet nogen ordre; det kan ikke hos den pårørende vække tillid til, hvad der ellers står i ministeriets skrivelse.